

MINNESANTECKNINGAR

2019-06-24

Möte med Rans sameby angående ombyggnation av tre 130/145 kV ledningar in till station Stornorrfors samt ny ledning Stornorrfors-Villanäs

Tid: Måndag 3 juni kl. 13.00-15.30

Närvarande: – projektledare, Umeå Energi
 – projektledare, utredare, Sweco
 – renskötare och medlem i Ran sameby
 – uppdragsledare, Sweco

Plats: Swecos kontor i Umeå

Inledning och syfte med dagens möte

Mötet inleddes med att informerade om planerade projekt som gäller ombyggnation av tre 130/145 kV ledningar in till station Stornorrfors samt en ny ledning mellan Stornorrfors och Villanäs.

Syftet med mötet är att inhämta synpunkter som är av betydelse för planerade projekt, vilket är en viktig del i den fortsatta processen. Umeå Energi vill därför ha en tidig dialog med samebyn.

, Sweco, har det övergripande ansvaret för samråd gällande de båda projekten och är kontaktperson till samebyn.

Rennäringens användning av projektområdet

 är renskötare och medlem i Rans sameby nyttjar det aktuella projektområdet som ingår i ett större betesområde under vintern, se Bilaga 1. Sammanlagt vistas mellan 2000 – 3000 renar i det större betesområdet mellan december till januari månad. Samebyn börjar med att nyttja betesmarkerna längre österut mot kusten för att sedan låta renarna sedan beta sig västerut fram till vårflytten. Vinterbetesmarkerna är goda och utgör trivselland varav stora områden är klassade som riksintresse för rennäringen.

Området kring den befintliga transformatorstationen fungerar som uppsamlingsområde under våren dit renarna naturligt samlas. Samebyn bygger då upp tillfälliga hagar dit renarna samlas in för att sedan flyttas samlat över Umeälven. Vid det här tillfället är det mycket viktigt att ha med sig alla renar så att det inte blir kvar senare på våren och sommaren. Om renarna inte kan samlas upp vid rätt tillfälle (d.v.s. när isläget är tillräckligt säkert) är det stor risk att renhjorden hamnar ur kurs och styrs åt fel håll. De hamnar då i riktning mot grannsamebyarna och förloras

1 (6)

Sweco
 Umestan Företagspark Hus 12
 Box 110
 SE-901 03 Umeå, Sverige
 Telefon +46 (0)8 695 60 00
 Fax
 www.sweco.se

Sweco Society AB
 RegNo: 556949-1698
 Styrelsens säte: Stockholm

En del av Sweco-koncernen

@sweco.se

MH
 \\sellafs004\projekt\25423\15004613_nätkoncessioner_umeå_2050\000\030_stornorrfors\6_arbetsmaterial\03_samråd\rennäring\minnesanteckningar_möte
 med_rans_sameby_2019_06_03.docx

därigenom till andra renhjordar med oönskade sammanblandningar och betydande merarbete och merkostnader för samebyn att hämta tillbaka sina renar som konsekvens.

██████████ berättar att Vattenfall har skapat problem för samebyn genom vattenregleringen av Umeälven, vilket orsakat att flytten över Umeälven har försvårats eller i vissa fall omöjliggjorts p.g.a. det dåliga isläget som är en följd av vattenregleringen. Under lång tid har samebyn därför haft svårt att nyttja området som betesland under vintern, men historiskt så har området använts för vinterbete. Med hjälp av lastbilstransport har området börjat kunna nyttjas igen då renarna har lastats på lastbil och körts till projektområdet.

Intrång från samhället och klimatförändringar med ostabila väderleksförhållanden har visat på behovet av att skydda och nyttja de betesmarker som finns kvar för renbete. Alla betesmarker är därigenom viktiga för samebyn, särskilt vinterbetesland som både minskat i yta och fragmenterats av olika intrång. Sammantaget har både intrång och klimatförändringar medfört att samebyn är beroende av att nyttja området kring det befintliga transformatorstationen och där ledningssträckningarna är planerade.

Den planerade flytten av befintlig transformatorstation i projektområdet oroar ██████████. I dagsläget flyttar renskötarna renarna förbi transformatorstationen på väg upp till åretruntmarkerna under våren. En utbyggnad/flytt av transformatorstationen med tillhörande instängsling blir då ett stort problem för renskötseln. För att kunna driva renarna förbi behövs en passage förbi.

██████████ menar att Vattenfall borde ha deltagit på dagens möte utifrån samebyns behov av att bedöma alla projekten ur ett helhetsperspektiv och analysera hur de påverkar förutsättningarna för samebyn att flytta med renarna från området på våren.

██████████ menar att projekten måste ses ur ett större renskötselperspektiv. ██████████ föreslår därför ett besök på plats där både Vattenfall och Umeå Energi deltar för att diskutera helheten av projekten sammantaget.

Vattenregleringen av Umeälven i kombination med transformatorstationen som tar yta i anspråk samt störningarna från bebyggelse nära Umeå stad, innebär en barriär och ett hinder för renskötseln att bruka marken på ett optimalt sätt. Samebyn har tillsammans med Vattenfall försökt att hitta åtgärder för att förbättra möjligheten för renarna att ta sig över älven vid flyttning, men ännu har man inte kommit fram till någon fungerande lösning.

Projektområdet i och kring transformatorstationen samt planerade ledningsdragningar utgör i sig ett mycket bra betesland ur renskötselsynpunkt.

██████████ lyfter att den rennäringsskarta som Sweco har tagit fram inte är helt korrekt, se Bilaga 1. T.ex. så har flyttleden alltid gått förbi transformatorstationen vilket inte framgår av rennäringsskartan. Helén ställer frågan om samebyn kan bistå med en korrekt rennäringsskarta

2 (6)

MINNESANTECKNINGAR
2019-06-24

som kan användas i dessa projekt för att beskriva rennäringssintressena. [REDACTED] stämmer av med samebyn om det är okej.

Behov av dialog med Vattenfall angående flytt av transformatorstationen

Vattenfall har inte haft någon dialog hittills med samebyn om den planerade flytten och vad den innebär med instängsling och annat. [REDACTED] anser att dialogen med Vattenfall måste ske samtidigt som dialogen om Umeå Energis planerade projekt för att samebyn ska kunna ta ställning till helheten och hur det påverkar möjligheterna för renskötseln i området. I ett värsta scenario kommer inte renarna alls att kunna flyttas förbi den nya placeringen av transformatorstationen. Till landskapsförutsättningarna hör att skogen i projektområdet är mycket tät, vilket i sig gör att det är oframkomligt, både för renar och renskötare att ta sig förbi transformatorstationen. För framkomlighet krävs att skogen röjs. I detta område måste det finnas en passage för renarna att ta sig förbi.

Ombyggnation av tre 130/145 kV ledningar in till station Stornorrfors

[REDACTED] presenterar behovet av ombyggnation av tre ledningar in till station Stornorrfors, se Bilaga 2.

Bakgrunden till ombyggnationen av tre ledningar till Stornorrfors är ombyggnaden av Vattenfalls transformatorstation. Umeå Energi har fått nya anslutningspunkter i stationsområdet.

Umeå Energis målsättning att göra minsta möjliga förändringar för att minimera påverkan på omgivningen. De planerade ledningarna skall ha samma tekniska utförande som idag.

Fortsatt arbete

Det fortsatta arbetet är att ställa frågan till Länsstyrelsens om projektet bedöms innebära betydande miljöpåverkan. Om Länsstyrelsen bedömer att projektet innebär en betydande miljöpåverkan skall en miljökonsekvensbeskrivning upprättas samt ytterligare samråd genomföras.

Nästa steg i projektet blir en ansökan till Energimarknadsinspektionen (EI). Ansökan handläggs av EI. Därefter vidtar ett arbete med förhandlingar om markåtkomst för de planerade ledningarna och slutligen sker byggnation.

Tidplan

Ombyggnation av tre 130/145 kV ledningar in till station Stornorrfors sker snarast möjligt efter erhållet tillstånd år 2019/2020.

Ny ledning mellan Stornorrfors och Villanäs

██████████ presenterar behovet av ny ledning mellan Stornorrfors och Villanäs, se Bilaga 3.

Skälet till den nya ledningen är att elintensiva verksamheter planeras i Holmsund och Villanäs. Umeå Energi har nätkoncession i området och ansvarar för att tillse tillräcklig elförsörjning. En ny matning från Stornorrfors krävs för att klara elförsörjningen.

Ärendet är i ett tidigt skede och för närvarande pågår en förstudie för att söka olika alternativa lösningar.

Tidigt skede – förstudiealternativ

På sträckan mellan Stornorrfors och Stöcksjö (norra delen) är planen att kraftledningen skall byggas i luftledningsutförande som ska gå parallellt med befintlig ledning. Alternativt sker en sambyggnation med befintlig ledning för att samla intrång och undvika ny ledning i obruten terräng.

För sträckan Stöcksjö – Villanäs (alternativ A) är förslaget en ny ledning, först markkabel och sedan luftledning, se Bilaga 3.

För sträckan Stöcksjö – Villanäs (alternativ B) är förslaget mellan Stöcksjö – Obbola en luftledning parallellt med befintlig ledning alternativt sambyggnation med befintlig ledning, se Bilaga 3 .

För sträckan mellan Obbola och Villanäs är förslaget en ny ledning bestående av markkabel och sjökabel, se Bilaga 3.

Teknisk utformning

När det gäller den tekniska utformningen så pågår utredningar för närvarande. Vid byggnation parallellt så handlar det om trä- eller stålstolpar. Ledningsgatan breddas cirka 30 meter.

Vid sambyggnation handlar det om stålstolpar. Ny cirka 40 meter bred ledningsgata ersätter befintlig ledningsgata parallellt.

Markkabel. Av driftsäkerhetskäl och kostnad är det inte lämpligt att bygga ledningen med markkabel i sin helhet.

Under arbetsprocessen att ta fram ett huvudalternativ för den slutliga ledningssträckningen är det många intressen som ska vägas samman, däribland rennäringens intressen. På den aktuella sträckan korsar den nya ledningen även fågelskyddsområden och Natura 2000 områden. Även dessa värden och intressen ska vägas in i den slutliga bedömningen.

4 (6)

MINNESANTECKNINGAR
2019-06-24

Umeå Energi har haft dialog med Länsstyrelsen i ärendet som rekommenderar att den nya ledningen följer den befintliga ledningen för att minska miljöpåverkan.

Fortsatt arbete

Förstudiearbetet fortsätter med tekniks utredning gällande utformning och framkomlighet. Även eventuella kompletterande sträckningsutredning kan bli aktuellt utifrån önskemål och utifrån förutsättningar och framkomlighet.

Projektet kommer att innebära ett brett samråd med intressenter (sakägare, myndigheter, organisationer).

En specifik miljöbedömning ska genomföras samt miljökonsekvensbeskrivning. Därefter görs ansökan till Energimarknadsinspektionen (EI). Ansökan handläggs. Nästa steg är ett arbete för markåtkomst och slutligen byggnation.

Tidplan

Ny ledning mellan Stornorrfors och Villanäs sker tidigast år 2021.

Samebyns syn på projektet

██████████ har inga synpunkter på den del av den planerade ledningssträckningen som går nedanför väg E4, se Bilaga 3. ██████████ menar att ledningssträckningen här inte har någon påverkan på renskötseln längs den delen av stäckningen. Skälen är bl.a. en travbana som finns i närheten och Umeå stad som expanderar vilket betyder störningar på möjligheten att nyttja renbetet på den delen p.g.a. störd betesro för renarna. Samebyn har av det skälet valt bort detta område som betesmark men det kan bli aktuellt framöver att det kommer att utgöra ett reservbetesområde, så markens värde som betesmark kvarstår. Dock nyttjas det inte av samebyn i nuläget.

Övrigt

Ubmeje Tjeällide skulle teoretiskt kunna vara berörda av projekten eftersom området där projekten är belägna inte är gränsbestämda. Rans sameby nyttjar området i praktiken.

██████████ föreslår en dag för gemensam fältsyn där Vattenfall och Umeå Energi tillsammans med samebyn besöker området för det aktuella projekten (inklusive den planerade flytten av transformatorstationen). ██████████ föreslår gemensam fältsyn under augusti månad.

██████████ framför att det är viktigt att samebyns medverkan ersätts så att samebyn kan delta på fältsynen.

Till fältsynen är det viktigt att undersöka vem som äger den aktuella marken kring det befintliga transformatorstationen.

Vid fältsynen är det viktigt för samebyn att Vattenfall visar hur den nya placeringen av transformatorstationen kommer att se ut. En annan viktig fråga från samebyn är om det planeras att brytas nya vägar till transformatorstationen? Det måste framgå vid tillfället för fältsynen.

Samebyn föreslår att även Ubmeje Tjeälldie bjuds in till fältsynen.

Vid pennan

[Redacted]

Justeras

Datum

Datum

[Redacted]

[Redacted]

Rans sameby

Umeå Energi

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

6 (6)

MINNESANTECKNINGAR
2019-06-24